

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 157¹g/2016

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din
articolul 335 alin. (1) și alin. (1¹) din Codul penal al Republicii Moldova
(*abuzul de serviciu*)

CHIȘINĂU

21 septembrie 2017

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Tudor PANȚÎRU, *președinte*,
DI Aurel BĂIEȘU,
DI Igor DOLEA,
Dna Victoria IFTODI,
DI Victor POPA,
DI Veaceslav ZAPOROJAN, *judcători*,
cu participarea dlui Dumitru Avornic, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 23 decembrie 2016,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 21 septembrie 2017 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a textului „*dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice*” din alineatul (1) și a alineatului (1¹) din articolul 335 din Codul penal, ridicată de avocatul Alexandru Bot în dosarul nr.1-72/14, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Sesizarea a fost depusă la Curtea Constituțională la 23 decembrie 2016 de către judecătorul Daria Sușchevici din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

3. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 21 decembrie 2016 au fost admise două cereri privind ridicarea excepțiilor de neconstituționalitate:

- a textului „*cu acordul*” din articolul 63 alin. (2) pct. 3) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003;

- a textului „*dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice*” din alin. (1) din art. 335 și a alin. (1¹) din articolul 335 din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002.

4. La 11 ianuarie 2017, autorul a solicitat Curții să examineze în mod separat excepțiile de neconstituționalitate.

5. Astfel, având în vedere că obiectul excepțiilor vizează problematici diferite, Curtea a decis examinarea acestora separat. În acest sens, prin Decizia nr. 9 din 19 ianuarie 2017, Curtea a declarat inadmisibilă sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 63 alin. (2) pct. 3) din Codul de procedură penală.

6. Totodată, în partea ce ține de prevederile articolului 335 din Codul penal, excepția de neconstituționalitate a fost declarată admisibilă, fără a prejudeca fondul cauzei.

A. Circumstanțele litigiului principal

7. La 4 aprilie 2011, organul de urmărire penală al Comisariatului General de Poliție Chișinău a dispus începerea urmăririi penale *in rem* pentru însușirea prin înșelăciune și abuz de încredere a mijloacelor bănești în proporții deosebit de mari, infracțiune prevăzută de art. 190 alin. (5) din Codul penal.

8. Pe parcursul desfășurării urmăririi penale, organul de urmărire penală a constatat că I.P., în calitate de persoană care gestionează o organizație necomercială, folosind situația de serviciu în interes material, a refuzat să își onoreze obligațiile contractuale față de persoana juridică SA „H.” și a cauzat ultimei o daună materială în proporții deosebit de mari. În acest sens, I.P. a fost pus sub învinuire pentru comiterea infracțiunilor prevăzute la art. 190 alin. (5) și art. 335 alin. (3) lit. b) din Codul penal [abuz de serviciu soldat cu urmări grave].

9. La 25 noiembrie 2016, prin intermediul cancelariei judecătorei Chișinău, sediul Centru, avocatul Alexandru Bot a depus o cerere, prin care a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a textului „dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice” din alineatul (1) și a alineatului (1¹) din articolul 335 din Codul penal.

10. Prin încheierea din 21 decembrie 2016, instanța de judecată a dispus ridicarea excepției de neconstituționalitate și transmiterea sesizării Curții Constituționale pentru soluționare.

B. Legislația pertinentă

11. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M.O., 2016, nr. 78, art. 140) sunt următoarele:

Articolul 1
Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„[...]

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

12. Prevederile relevante ale Codului penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 (republicat în M.O., 2009, nr.72-74 art.195) sunt următoarele:

Articolul 77

Circumstanțele agravante

„(1) La stabilirea pedepsei se consideră circumstanțe agravante:

a) săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiune similară sau pentru alte fapte care au relevanță pentru cauză;

b) provocarea prin infracțiune a unor urmări grave;

[...]”

Articolul 126

Proporții deosebit de mari, proporții mari, daune considerabile și daune esențiale

„(1) Se consideră proporții mari valoarea bunurilor sustrase, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 20 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

(1¹) Se consideră proporții deosebit de mari valoarea bunurilor sustrase, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

(2) Caracterul considerabil sau esențial al daunei cauzate se stabilește luându-se în considerare valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, existența persoanelor întreținute, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei, iar în cazul prejudicierii drepturilor și intereselor ocrotite de lege – gradul lezării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.”

Articolul 335

Abuzul de serviciu

[în redacția anterioară Legii nr. 78 din 12 aprilie 2012]

„(1) Folosirea intenționată de către o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau o altă organizație nestatală a situației de serviciu, în interes material ori în alte interese personale, **dacă aceasta a cauzat daune în**

proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 150 la 400 unități convenționale sau cu închisoare de până la 3 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

[Alin.2 art.335 exclus prin Legea nr.245 din 02.12.2011, în vigoare 03.02.2012]

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1):

a) săvârșite în interesul unui grup criminal organizat sau al unei organizații criminale;

b) **soldate cu urmări grave,**

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 700 la 1500 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.”

Articolul 335

Abuzul de serviciu

[în redacția actuală]

„(1) Folosirea intenționată de către o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau o altă organizație nestatală ori care lucrează pentru o astfel de organizație a situației de serviciu, a bunurilor organizației în interes material, în alte interese personale sau în interesul terților, direct ori indirect, **dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice,**

se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 1150 unități convenționale sau cu închisoare de până la 3 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

(¹) **Acțiunile prevăzute la alin.(1), soldate cu urmări grave,**

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 1350 la 2350 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 6 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

13. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul acesteia susține că reglementarea deficitară a urmărilor prejudiciabile, prevăzute de art. 335 alin. (1) din Codul penal, nu permite destinarului normei să deducă sau cel puțin să anticipeze care urmări prejudiciabile pot angaja răspunderea penală, fapt care permite aplicarea arbitrară a legii de către subiecții abilitați.

14. De asemenea, autorul susține că în temeiul art. 126 alin. (2) din Codul penal nu pot fi evaluate urmările prejudiciabile sub formă de „daune în proporții considerabile intereselor publice”.

15. În același timp, autorul excepției menționează că legiuitorul nu a delimitat daunele considerabile de cele esențiale. Respectiv, clarificarea și atribuirea de conținut noțiunii „daune în proporții considerabile” rămâne la liberul arbitru al acuzării de stat și al instanței de judecată, apreciere care rămâne a fi exclusiv subiectivă.

16. Totodată, se menționează că dispozițiile alin. (11) din art. 335 din Codul penal, care prevăd o altă modalitate a urmărilor prejudiciabile, și anume „urmările grave”, prin conținutul lor ambiguu oferă organelor de urmărire penală și instanțelor de judecată discreția de a îngloba în noțiunea respectivă situațiile și împrejurările nereglementate de legiuitor.

17. În acest context, potrivit autorului excepției, dispozițiile art. 335 alin. (1) și ale alin. (11) din Codul penal încalcă prevederile art. 1 alin. (3) și 23 alin. (2) din Constituție.

B. Aprecierea Curții

18. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

19. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în speță a Codului penal, ține de competența Curții Constituționale.

20. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, fiind ridicată de către avocatul Alexandru Bot în dosarul nr.1-72/14, aflat pe rolul Judecătoria Chișinău, sediul Centru, este formulată de subiectul abilitat cu acest drept, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

21. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textul „*dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice*” din alineatul (1) și prevederile alineatului (11) din articolul 335 din Codul penal.

22. Examinând materialele cauzei, Curtea reține că prevederile legale, în partea în care vizează cauzarea daunelor în proporții considerabile „*intereselor publice*”, nu sunt aplicabile cauzei deduse judecării. Or, în actul de învinuire se invocă cauzarea de daune unei „persoane juridice”.

23. În acest sens, Curtea reiterează că prerogativa de a soluționa excepțiile de neconstituționalitate, cu care a fost investită prin articolul 135 alin.(1) lit. g) din Constituție, presupune stabilirea corelației dintre normele legislative și textul Constituției, **ținând cont de principiul supremației acesteia și de relevanța prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului principal în instanțele de judecată.**

24. În același timp, deși sesizarea a fost declarată admisibilă în partea ce ține de cauzarea daunelor în proporții considerabile „*drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice*”, Curtea în **Hotărârea nr. 22 din 27 iunie 2017** a respins critici similare și a

recunoscut constituționale prevederile „*dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile [...] drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice*” din alineatul (1) al articolului 328 din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002.

25. În hotărârea enunțată Curtea a reținut că, în partea ce ține de urmările prejudiciabile cauzate „*drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice*”, prevederile art. 126 alin. (2) din Codul penal stabilesc că pentru evaluarea caracterului considerabil al prejudicierii acestora urmează a fi luat în considerație gradul lezării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

26. În asemenea condiții, Curtea reține că soluția și considerentele din Hotărârea nr. 22 din 27 iunie 2017 sunt valabile și aplicabile *mutatis mutandis* și în prezenta cauză.

27. Cu referire la contestarea dispozițiilor cuprinse la alin. (1¹) al art.335 din Codul penal, Curtea observă că „*urmările grave*” constituie o circumstanță agravantă, prevăzută de art. 77 alin. (1) lit. b) din Codul penal, circumstanță care urmează a fi apreciată de instanța de judecată reieșind din faptele particulare ale fiecărui caz în parte.

28. În lumina celor expuse, Curtea reține că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în temeiul articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale și al pct. 28 lit. d) din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „*dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice*” din alineatul (1) și a alineatului (1¹) din articolul 335 din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002, ridicată de avocatul Alexandru Bot în dosarul nr.1-72/14, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Tudor PANȚÎRU

Chișinău, 21 septembrie 2017

DCC nr. 95

Dosarul nr. 157¹g/2016